

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті

**«Есептеу техникасы және бағдарламамен қамтамасыз ету»
кафедрасы**

Апаттық жағдайлардың алдын алу, құтқару үшін ақпараттық жүйе жасау және зерттеу

Магистрант Шажалы Азатжан Мұратжанұлы
Ғылыми жетекшісі PhD, доцент Жұматаев Н.С

Зерттеу тақырыбының өзектілігі. Қазіргі таңда адам қызметінің әртүрлі саласында (экономика, қаржы, медицина, геология, бизнес, геология, химия және т.б.) ақпараттық жүйенің қолдану өзекті болып тұр.

Ол өз кезегінде үдерісті жылдам және тиімді басқаруға, оңтайлы шешім қабылдауға көмектеседі.

Адам өмірінің қауіпсіздігі және оның алдын алу да өзекті болып табылады. Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою жөніндегі мемлекеттік жүйе жұмыс істеген он жылдан

зерттеу жұмысының мақсаты

- апаттық жағдайлардың алдын алу, құтқару үшін ақпараттық жүйе жасау және зерттеу. Мобильді құрылғыларға арналған қосымшаны жазу.
- Платформа ретінде Android таңдалды, әзірлеу ADT плагині мен Android SDK көмегімен Eclipse ортасында жүзеге асырылды

Ғылыми жаңалығы:

1. Төтенше жағдайдың алдын алу бойынша ақпаратты жүйе жасау жолдары, алгоритмдері жан-жақты зерттеліп, тұжырымдалды.
2. Апаттық жағдайдың алдын алу және хабарлауға арналған жүйенің алгоритмі ұсынылды.
3. Visual Studio Community ортасында : Node.js, React Native и Expo. жақтауын қолдаана отырып, Мобильді құрылғыларға арналған қосымша жасалды.
7. Апаттық жағдайлардың алдын алу және құтқару бойынша қазіргі уақытқа дейінгі кең тараған ақпараттық жүйелері мен әдістеріне араптамалар жасалынды.

Зерттеу жұмысының сыннан өтуі.

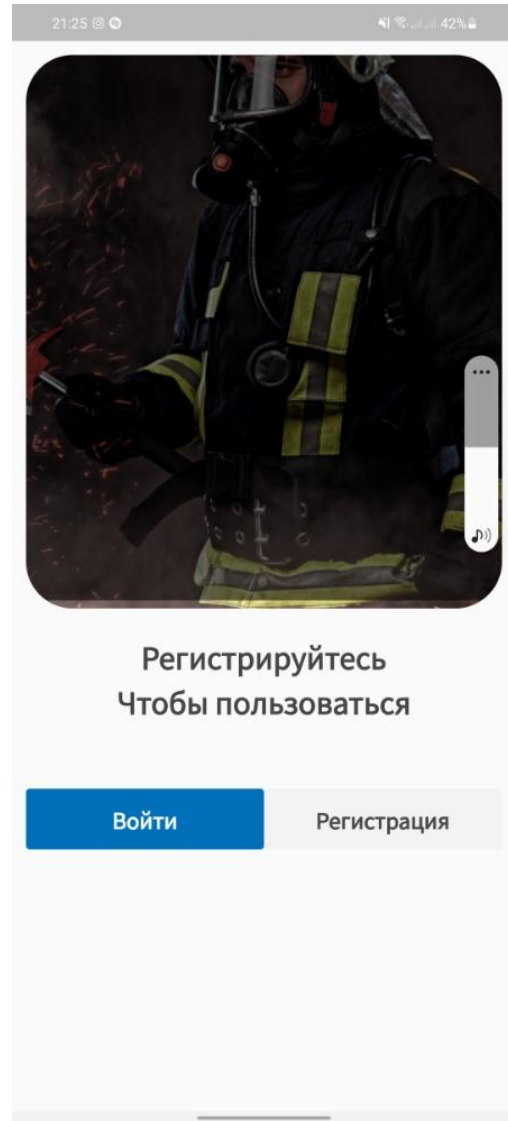
Диссертация бойынша 2 ғылыми мақала жарық көрді:

1. Апаттық жағдайлардың алдын алу және құтқаруға арналған ақпараттық жүйе жасау. ӘУЕЗОВ ОҚУЛАРЫ-20: МҰХТАР ӘУЕЗОВ МҰРАСЫ – ҰЛТ ҚАЗЫНАСЫ» М.О. ӘУЕЗОВТІҢ 125-ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ–ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ ЕҢБЕКТЕРІ– Шымкент: М. Әуезов ат. ОҚУ, 2022 ж.
2. Апаттық жағдайлардың алдын алуға арналған мобильді қосымша.«VI Оразов оқулары: Сандық дәуірдегі түркі мәдениетінің өзекті мәселелері» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция еңбектер жинағы.– Шымкент: «Әлем» баспаханасы, 2020.

Ғылыми жаңалығы:

1. Төтенше жағдайдың алдын алу бойынша ақпаратты жүйе жасау жолдары, алгоритмдері жан-жақты зерттеліп, тұжырымдалды.
2. Апаттық жағдайдың алдын алу және хабарлауға арналған жүйенің алгоритмі ұсынылды.
3. Visual Studio Community ортасында : Node.js, React Native и Expo. жақтауын қолдаана отырып, Мобильді құрылғыларға арналған қосымша жасалды.
7. Апаттық жағдайлардың алдын алу және құтқару бойынша қазіргі уақытқа дейінгі кең тараған ақпараттық жүйелері мен әдістеріне араптамалар жасалынды.

БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУ

Басты бет терезесі

БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУ

21:25 42%

Регистрация данных

Это нужно чтобы мы знали кому помочь

Введите имя

Введите фамилию

Введити почту

Введите адрес

Введите телефон

Введите телефон родственников

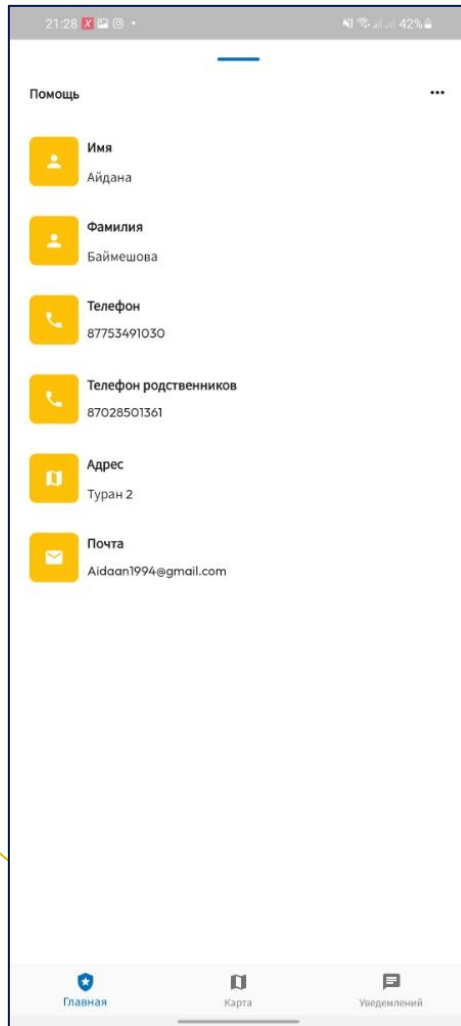
Введите пароль

Регистрация

The screenshot shows a mobile application interface for data registration. At the top, the status bar displays the time 21:25 and battery level 42%. The main heading is 'Регистрация данных' (Data Registration) with a subtitle 'Это нужно чтобы мы знали кому помочь' (This is needed so we know who to help). Below this are seven input fields: 'Введите имя' (Enter name), 'Введите фамилию' (Enter surname), 'Введити почту' (Enter email), 'Введите адрес' (Enter address), 'Введите телефон' (Enter phone), 'Введите телефон родственников' (Enter phone of relatives), and 'Введите пароль' (Enter password). A blue button labeled 'Регистрация' (Registration) is positioned at the bottom of the form. A vertical scrollbar is visible on the right side of the form, indicating that the content is scrollable.

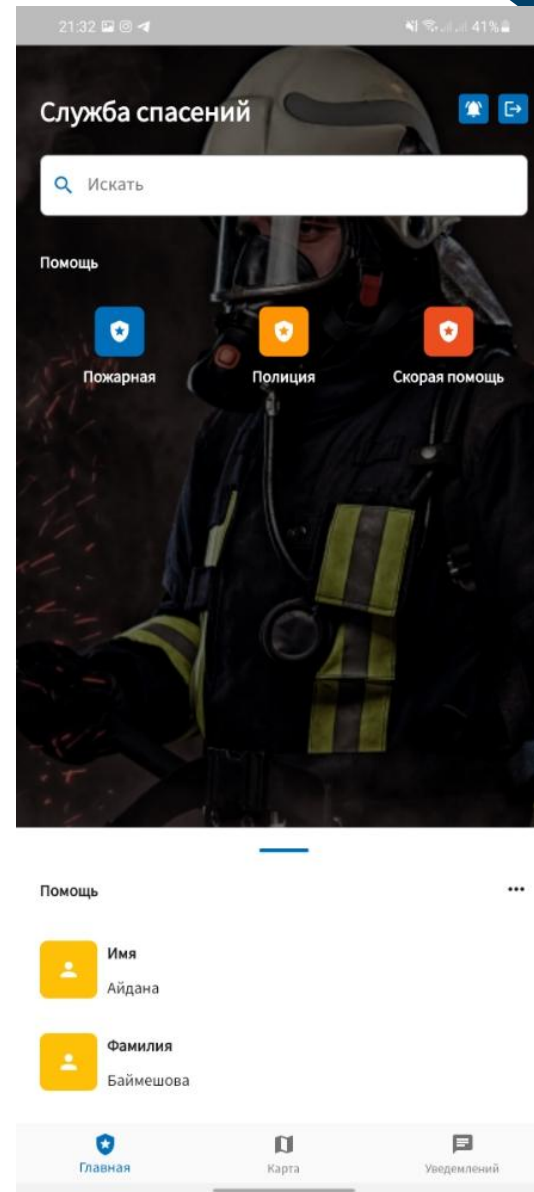
Тіркелу терезесі

БАҒДАРЛАМАНЫ ИСКЕ АСЫРУ

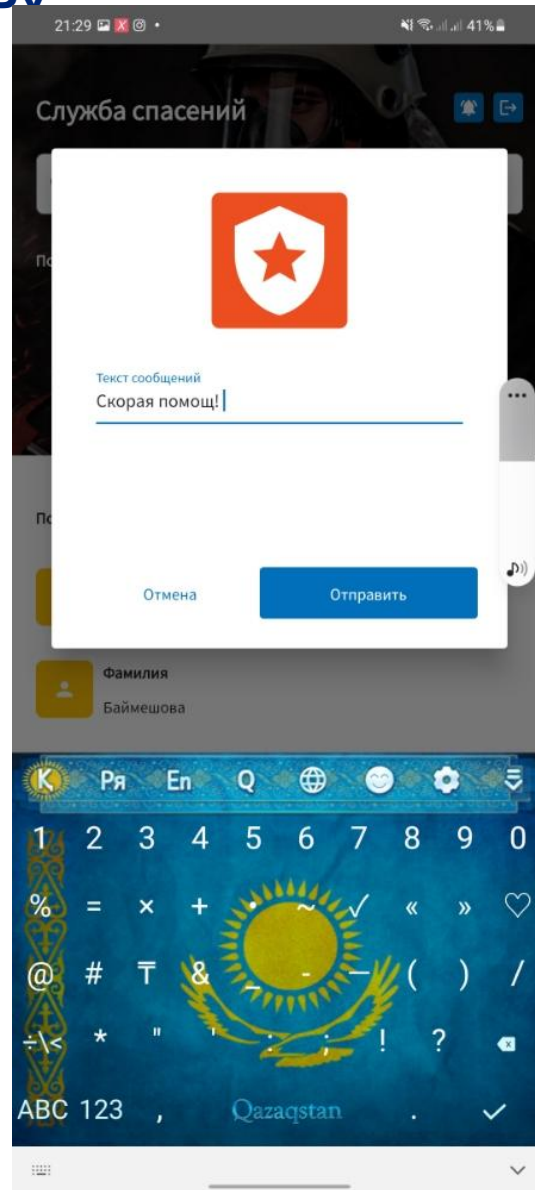
Мәліметті енгізу

БАҒДАРЛАМАНЫ ИСКЕ АСЫРУ

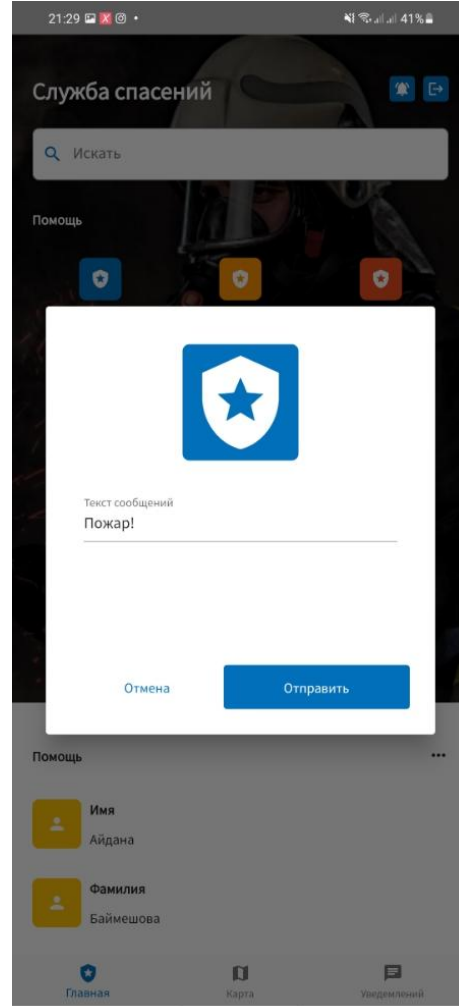
Қолданушы атынан кіру

БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУ

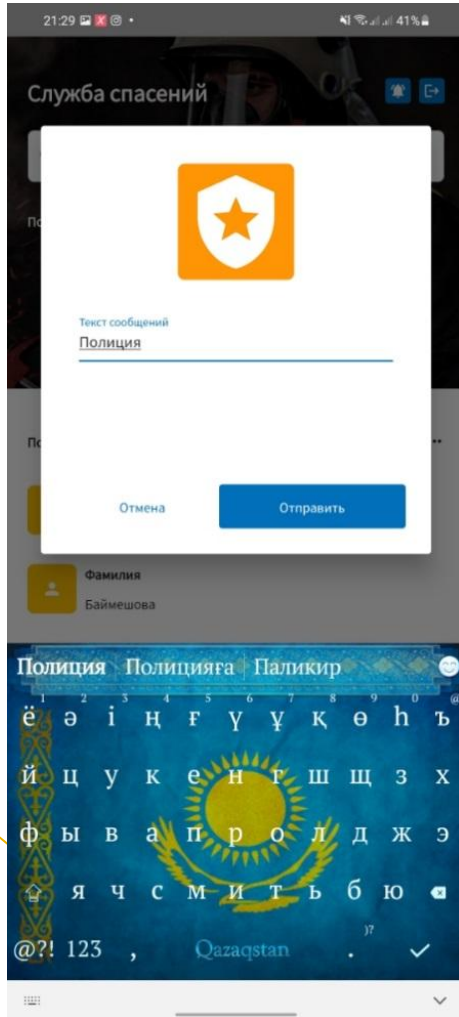

Жедел жәрдемге хабарлама жіберу

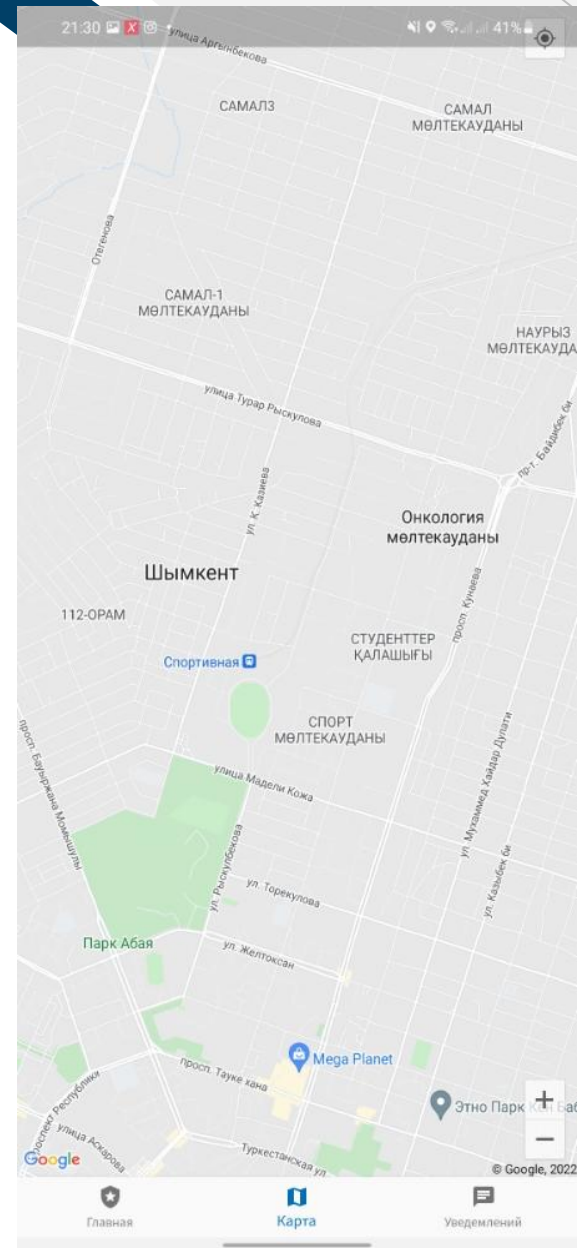
БАҒДАРЛАМАНЫ ИСКЕ АСЫРУ

Өрт сөндіру қызметіне
хабарлама жіберу

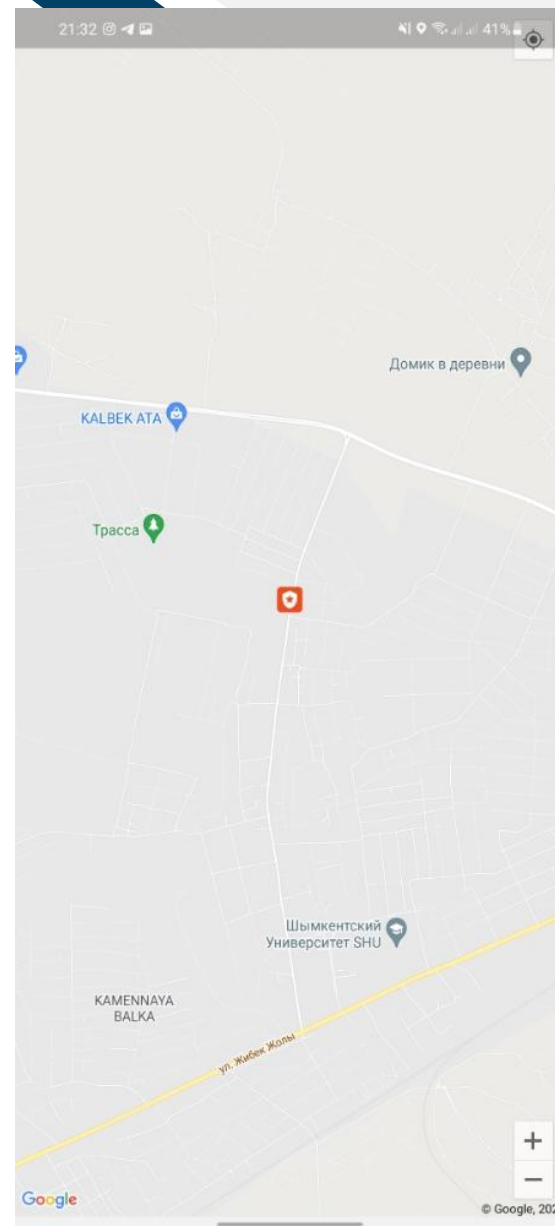
Полицияға
хабарлама жіберу

Карта

Хабарламалар тізімі

Төтенше жағдай орын алған мекен-жай

ҚОРЫТЫНДЫ

Диссертациялық зерттеулердің нәтижесінде келесідей қорытынды жасауға болады:

- Апаттық жағдайдың алдын алу бойынша ақпаратты жүйе жасау жолдары, алгоритмдері жан-жақты зерттелді.
- Апаттық жағдайдың алдын алу және хабарлауға арналған жүйенің алгоритмі ұсынылды.
- Visual Studio Community ортасында : Node.js, React Native и Expo. жақтауын қолдаана отырып, Мобильді құрылғыларға арналған қосымша жасалды.
- Апаттық жағдайлардың алдын алу және құтқару бойынша қазіргі уақытқа дейінгі кең тараған ақпараттық жүйелері мен әдістеріне араптамалар жасалынды.
- Апаттық жағдайлардың алдын алу және құтқару бойынша жүйенің қызметі бойынша эксперименттер жүргізілді

Зерттеу нәтижесі бойынша әдістерді кеңінен жетілдіруге болады. Дегенмен, күннен күнге дамып, өсіп келе жатқан жаңа технология, жаңа жүйе одан әрі ізденісті талап етеді. Сондықтан зерттеуді әрі қарай жалғастыру алдағы күннің еншісінде керек.

ҚОРЫТЫНДЫ

Бұл зерттеу жұмыс барысында Dart программалау тілі мен Firebase платформасында мобильді қосымшаларды жасау ерекшеліктері зерттелді. Dart программалау тілі арқылы әзірленген платформаларға назар аудара отырып, әртүрлі мобильді платформалар салыстырылды.

Жадты жақсарту және нығайту үшін қосымша әзірленді, платформа ретінде Android таңдалды.

Әзірлеуде орнатылған Android Developer Tools плагині және Android SDK бар Eclipse ортасы пайдаланылды. Қолданба мобильді құрылғылардың соңғы нұсқаларын қолдайтын эмуляторда сынақтан өтті.

Мобильді қосымшалардың сұранысы мен өсіп келе жатқан танымалдылығын, атап айтқанда ұқсас бағыттағы қосымшаларды ескере отырып, атқарылған жұмыс өзекті деп қорытынды жасауға болады.

**Назарларыңызға
рахмет!**

